

Laten we ophouden over de Randstadprovincie

Iedere week is er wel ergens een pleidooi voor de heilige graal van de Randstadprovincie. Onlangs echter een meer kritisch stuk in ESB van 18 mei (van Oort et. al, 2007), waarin aangegeven werd dat de Randstad als los zand aan elkaar hangt.

Eerder was het professor Hans Engels die in de Staatscourant (8 mei 2007) een vurig pleidooi hield voor de Randstadprovincie als aloplossend vehikel. Hij laakt minister Eurlings die geen trek heeft in de vorming van de Randstadprovincie. Ik steun Eurlings en andere critici van dit bestuurlijk hobbyisme. In navolging van de Commissie-Kok die tijdens de kabinetsformatie in januari een krachtig pleidooi hield voor deze Randstadprovincie, komen de geluiden over deze superprovincie regelmatig naar boven. Het rapport van de Commissie-Kok was weer een steunbetuiging aan de eerdere acties van de Holland-Acht (bestuurders van vier provincies en vier steden). Terecht dat het kabinet het idee van de Randstadprovincie niet overneemt. Allemaal leuk voor de studeerkamer en debatzalen, maar praktisch onwenselijk.

De achtergrond om voor één Randstadprovincie te pleiten is meestal gebaseerd op een tweetal argumenten. De eerste reden is dat een bestuurlijke eenheid met één krachtadig bestuur de logistieke en infrastructurele problemen in de Randstad kan oplossen. Dat is ook de reden dat minister Eurlings van Verkeer wordt opgeroepen nu het voortouw te nemen. De tweede drijfveer is dat een als eenheid optredende Randstad een betere concurrentiekracht heeft ten opzichte van andere regio's in Europa. Beide redenen zijn niet voldoende om over te gaan tot een jarenlang bestuurlijke chaos, extra bureaucratie en baantjesjagerij.

Het aanpakken van een randstadbrede infrastructuur is inderdaad lastig wanneer alle burgemeesters, wethouders, gedeputeerden en andere mensen daarover moeten meepraten. Welnu, til dit onderwerp nu naar het hoogste niveau, zijnde de rijksoverheid, en leg daar de strakke regie. De rijksoverheid gaat tenslotte ook weer over de verbindingen van de Randstad met de gebieden buiten de Randstad. Zo gebeurt het ook in het bedrijfsleven wanneer divisie- of business unit-overschrijdende acties nodig zijn. We gaan voor het oplossen van één probleem toch niet een op veel punten redelijk goed werkende structuur van 150 jaar oud overhoop gooien? De tweede reden om een Randstadprovincie te creëren, concurrentiekracht, is onterecht. Ook daarvoor moeten we geen ingewikkelde bestuurlijke reorganisatie opstarten. Wanneer al dat stof in neergedaald en we deze superprovincie rond hebben, heeft door al dat navelstaren het internationale bedrijfsleven echt al gekozen voor andere locaties in de wereld. De snelheid van het (internationale) bedrijfsleven is enkele fracties groter dan dat van de heren bestuurders. Het is ook niet zo dat een economisch sterke provincie een grotere schaal moet hebben dan de verschillende nu bestaande provincies. Een mooi voorbeeld is Zuidoost-Brabant. Dit gebied is kleiner dan Zuid-Holland en toch is dit landsdeel, zijnde een deel van de provincie Noord-Brabant, een ijzersterke regio betreffende concurrentiekracht en bedrijvigheid. En het begon pas echt goed te draaien nadat de eindeloze experimenten met de agglomeratie-Eindhoven, ook zo'n vierde bestuurslaag met functies voor bestuurlijke hobbyisten en baantjesjagers, achter de rug

waren. Natuurlijk is Zuidoost-Brabant niet van een omvang als de Duitse Länder of het gebied van Noord-Italië, maar dat is niet altijd nodig. Kwaliteit is hier leidend en niet kwantiteit. Enkele sterke punten van de regio Zuidoost-Brabant zijn dat de stad Eindhoven er achter staat, dat een cluster van stevige bedrijven, met Philips natuurlijk als drijvende kracht, prominent aanwezig is en dat kennisinstellingen overal participeren. De kwantiteit wordt bereikt door slimme contacten en netwerken richting Noord-Limburg, België en Duitsland. En het voor Brabant bredere effect wordt bereikt doordat de andere Brabantse steden automatisch mee profiteren van het succes van Eindhoven en omstreken. Voor het gehele succes is er geen ambtenaar of bestuurder bijgekomen. En wanneer we internationaal stappen willen zetten met regiovorming, dan is meer winst te behalen bij het intensiveren van de grensoverschrijdende samenwerkingen in Twente, Limburg, Brabant en Zeeland. Dus, laten we ophouden met te pleiten voor één gekunstelde Randstadprovincie. Ik zie het verband niet tussen de bestuurlijke structuur enerzijds en economische groei anderzijds. Er bestaat niet zoiets als een juiste geografische schaal, zeker niet als het gaat om economische ontwikkeling. Zie ook de soliditeit van relatief kleine regio's als Singapore en Hongkong. En wanneer we nieuwe structuren in het leven roepen in Nederland, zou dat leiden tot een extra bestuurslaag, want ik heb nog niemand horen bepleiten om met dat ene randstadbestuur direct de gemeentelijke en provinciale overheden inclusief bestuurders te schrappen. Het zou leiden tot jarenlange verlamdende discussies over randverschijnselen en politiek hobbyisme, terwijl de echte issues, verbetering van de infrastructuur en versterking van de kwalitatieve concurrentiekracht, niet aan bod zouden komen. Sterke regio's hebben geen Commissie-Kok nodig en zeker geen bestuurlijke reorganisatie van vele kostbare jaren.

LITERATUUR

Engels, H. (2007) Randstad op achterstand. *Staatscourant*, 8 mei.

Oort, F. van, M. Burger, O. Raspe en J. Ritsema van Eck (2007) De Randstad hangt als los zand aaneen. *ESB*, 92(4510), 292-295.

FRANK VAN DEN HEUVEL

Directiesecretaris DELTA NV

